

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan popoldne.
Mesečna naročnina:
V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Neodvisen političen list.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.
Upravništvo: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Nihče ni kriv,

Seja ministrskega sveta.

Vprašanje velikih županov.

ali pravzaprav noče biti kriv, ne klerikalci, ne radikali in skoraj niti ne demokraci, da smo tako hitro zašli v spoiling-system. Kadarkoli se v Združenih državah ameriških menja vlada, se menja tudi upravna garnitura; uradi postanejo vojni plen (spoil) vladne stranke. Ta metoda, ki se zdi v svoji domovini vsakomur samoumevna stvar, je že zdavnaj prestopila ocean in tvori v vseh starejših parlamentarnih in še bolj v pseudoparlamentarnih državah poglavje v nepisani, a dosledno izvajani ustavi.

Ne, nihče ni kriv in vsi so krivi, ker niso znali odločiti imanentni logiki strankarske vlade, kolektivnim instinktom socijalno-političnih skupin. Kaj pa je stranka danes drugega nego armada, sateri veli po njeni zmagi obstojni in obrambni interes, da se utrdi v zavzetih zakopih, se zasigura na vse strani in postavi svoje vedete na eksponirana mesta? To vemo vsi, s tim računamo vsi in vendar toliko vika in krika vsakokrat, kadar nova vlada prične z odpuščanjem, premeščanjem upravnih šefov v centrali in v pokrajini. Ob takih prilikah se ne trudimo lezti v zarjavele moralne oklope in uprizorjati v časopisju solzave donkišotijade z ustavnimi in drugimi praviciami. Da pri tem strokovna usposobljenost, čisti značaj, nesebičnost in podobne dobre lastnosti prizadetih uradnikov niso odločilnega pomena, smo vajeni videti vsepovsod okoli nas in smo morali vedeti tedaj, ko se je nahajala ustava še v pripravljenem obdobju. Predati državo na milost in nemilost večinskim strankam, priznati ustavnost potom zakonodajnemu činitelju neomejeno oblast, zraven pa pričakovati od uprave nestransko izvršitev dolžnosti in nič kot to, je vendar skrajno nelogično in proti vsem zakonom človeške narave. Seveda v konstitucionalni Avstriji je bilo kaj takega izključeno, kajti tam so kabineti prihajali in odhajali po cesarjevi volji in niso imeli prav nobenega interesa na tem, da li so sekcijski šefi in pokrajinski namestniki v svojem prepričanju klerikalci ali svobodni zidarji. Danes je pa ves interes ravno v tem; kajti vladna stranka mora izvrševati svoj program, česar vendar ne more poveriti ljudem, katerim se zdi ravno ta program gola nezmisel in narodna nesreča.

Takšna je žalostna logika stvari. Žalostna radi tega, ker spravi ta logika ljudstvo ob dobroto dobre uprave. Kakšno da morajo biti praktične posledice, ako na vodilnih mestih ni nobene stalnosti, ako se skoraj sleherno leto menja osebni sistemi in noben šef nima časa, da se vštudira v svoj resort, to si vsakdo lahko izračuna na svojih desetih prstih. Takšna vladna metoda le zraven še draga, kajti nesigurnost, nestalna uprava pomenja nepotrebno porabo časa in sil, zahteva torej večji administrativni aparat, vnaša v gospodarstvo zategovalni, riskantni moment, skratka, ljudstvo jo plača v višjih davkih, dražjem blagu in znižani življenjski meri.

In sedaj par besedi za dane razmere.

Ni naša stvar, raziskovati, kateri ljudje, ki so se znašli zdaj na proskriptivni listi nove vlade so si to s svojim strokovnim delovanjem, zloredovanjem zaslužili; to spada pred disciplinarne odbore. Vendar pa moramo pibiti, da vzbujajo vehementni juriš novih ministrov proti upravnim organom, ki izpovedujejo slučajno nasprotno politično vero, v ljudstvu dosti začudenja. Vsakdo si mora pač reči, da bode izvajala prihodnja vlada, ki morda niti ni daleč, osveto v še širokopoteznejšem slogu, naslednja enako in tako v geometrični proporciji naprej, tako da postane n. pr. mestna uprava le še pobožna legenda, upravna ustaljenost naivna želja in pravna sigurnost le zgodovinski spomin. Pribiti je tudi, da se šteje ta seina ki tamtam, s katerim se napoveduje preganjanje političnega nasprotja in starejših demokracijah k najslabšim taktičnim potezom nastopajoče vlade. Ako se mora pravica že žaliti — takšna je pač narava vsakršne vlade, da brez vsake

Beograd, 1. avgusta. Sinoči se je vršila seja ministrskega sveta, ki je trajala do 9. ure zvečer. Ministra Hrasnica in Vesjenjak sta že prisegla. Na tej seji je zunanji minister Marinković poročal o včerajšnjem posetu diplomatske kora, ki je čestital novi vladi. Ob tej priliki so bile izmenjane misli o situaciji in Marinković je diplomatskemu koru podal kratko izjavo o zun. politiki nove vlade. Dalje je zun. minister referiral o dogodkih v Bolgariji in Rumuniji. V Rumuniji je po poostrenem obsednem stanju nastal pravi kaos. Pričakujejo skorajšnji pad režima. Iz Bolgarije pa so prišle senzacionalne vesti o komunističnem prevratu, ki pa uradno še niso potrjene. Pomočnik zunanjega ministra g. Panta Gavrilović je izjavil vašemu dopisniku, da so te vesti o komunističnem prevratu v Bolgariji pretirane, resnica pa je, da je v Bolgariji prišlo do nekoliko spopadov. Vojni minister je referiral o nekaterih nabavkah za vojsko. Nato

so ministri reševali svoja resorna vprašanja. Ministri trdijo, da je že zbran material, ki bo povzročil veliko iznenadenje. Izbrana poročila sta podala finančni in iminister dr. Spaho in notranji minister Nastas Petrovič. Vlada utrjuje stanje, ki ga je dobila ob svojem nastopu. Spaho se je zlasti zadržal pri kontrolnem fondu, iz katerega se, kakor trdijo, plačuje mnogo listov. Na njegov predlog se je sklenilo, da se skliče v najkrajšem času finančni odbor parlamenta, ki bo sklepal o dokladah za vpokojenje. Dalje je bil izvoljen finančni ekonomski komite, v katerega so vstopili dr. Spaho, dr. Hrasnica, Pečić, dr. Šumenković, Sušnik in dr. Kulovec. Notranji minister je med ostalim referiral o naredbi prejšnje vlade, Konstatiral je, da je prejšnja vlada izdala naredbo, da je treba njej neljube liste sistematsko zaplenjati. Radi tega je notranji minister vsem oblastem razposlal naredbo o zaščiti svobode tiska in svobode zborovanj.

Beograd, 1. avgusta. Politični krogi pričakujejo sedaj sklepov glavnih odborov vladnih strank. HRSS ima plenarno sejo v nedeljo, zemljoradniki v ponedeljek, demokrati v ponedeljek, muslimani v nedeljo, klerikalci v nedeljo, Nemci v nedeljo, džemijet pa še svoje.

Beograd, 1. avgusta. Po končanih zborovanjih objavijo vse vladne stranke sklepe o svoji definitivni politiki. Še le po teh sklepih se bo moglo razvideti položaj današnje vlade in odnošaje med strankami bloka.

Beograd, 1. avgusta. Vlada in Radić. Beograd, Politični krogi še vedno verujejo, da bo radi predaje Radić sodišču nastopila poostreitev odnosov v današnji vladi. Vlada ne namerava sprejeti Radića v svojo sredo, ker bo Radić v tem slučaju, ako pride v Beograd, vlado ocenjeval in jo vrgel na prvi seji skupščine. V vsakem slučaju bo to storil po vladini deklaraciji. Zato splošno govorijo, da bo Radić predan sodišču. Vlada želi, da bi Radić še mesec dni ostal v inozemstvu. Vse to pa zavisi od nedeljskega sklepa plenuma HRSS-a.

Beograd, 1. avgusta. Uradniki ne bodo premeščeni. Beograd, 1. avgusta. Ukazni komitet ministrov je nadaljeval svojo diskusijo. Vseh 7 strank, ki so zastopane v vladi, se ne more sporazumeti radi nameščanja uradnikov. Kakor mislijo radikali, ne bo premeščen niti eden državnih uradnikov.

Beograd, 1. avgusta. Posvetovanja g. Pašića. Beograd, 1. avgusta. Šef narodne radikalne stranke g. Pašić je nadaljeval danes posvetovanje s svojimi prijatelji iz notranjosti in z raznimi politiki za energično akcijo nacionalnega bloka. Radikali so sklenili, da ne bodo podvzeli do seje narodne skupščine nobene akcije niti med narodom niti v Beogradu. Toda takoj nato bodo podvzeli energične mere proti blokaški vladi. Pričakujejo, da bo režim hitro padel, ker zavisi od Radića. Moglo bi se tudi pričakovati, da se vlada ne bo prebila v skupščini niti z deklaracijo.

Beograd, 1. avgusta. Zaplemba »Balkana« razveljavljena. Beograd, 1. avgusta. Beograjsko sodišče je razveljavilo odredbo Nastasa Petroviča, po kateri je bil zaplenjen »Balkan« radi uvodnega članka: »Ministri pederaste, ali so to kraljevi ministri?«

V tem kompromisu je problem uprave in obnem preizkušnja stranke. Po zakonih človeške prirode in logiki parlamentarne vladavine lezemo v naročje polipa, ki se mu pravi plenski sistem in ki bo nam škodoval na vseh poljih narodnega podvzemanja. Zdaj ga le še zato, kako omiliti odurnost in po možnosti omejit krivice, ki jih nujno donosa. Sredstev zato je dosti in nekaj zelo učinkovitih; ampak uporaba teh sredstev je odvisna ravno od prizadevanj, ki bodo v lastni zadevi sebi pač mili sodniki in v politiki, tem večno zagananem krogu, še posebej, rgn.

Beograd, 1. avgusta. Seja ministrskega sveta. Beograd, 1. avgusta. Sinoči se je vršila seja ministrskega sveta, ki je trajala do 9. ure zvečer. Ministra Hrasnica in Vesjenjak sta že prisegla. Na tej seji je zunanji minister Marinković poročal o včerajšnjem posetu diplomatske kora, ki je čestital novi vladi. Ob tej priliki so bile izmenjane misli o situaciji in Marinković je diplomatskemu koru podal kratko izjavo o zun. politiki nove vlade. Dalje je zun. minister referiral o dogodkih v Bolgariji in Rumuniji. V Rumuniji je po poostrenem obsednem stanju nastal pravi kaos. Pričakujejo skorajšnji pad režima. Iz Bolgarije pa so prišle senzacionalne vesti o komunističnem prevratu, ki pa uradno še niso potrjene. Pomočnik zunanjega ministra g. Panta Gavrilović je izjavil vašemu dopisniku, da so te vesti o komunističnem prevratu v Bolgariji pretirane, resnica pa je, da je v Bolgariji prišlo do nekoliko spopadov. Vojni minister je referiral o nekaterih nabavkah za vojsko. Nato

Beograd, 1. avgusta. Zbori glavnih odborov strank. Beograd, 1. avgusta. Politični krogi pričakujejo sedaj sklepov glavnih odborov vladnih strank. HRSS ima plenarno sejo v nedeljo, zemljoradniki v ponedeljek, demokrati v ponedeljek, muslimani v nedeljo, klerikalci v nedeljo, Nemci v nedeljo, džemijet pa še svoje.

Beograd, 1. avgusta. Nova drž. podtajniki. Beograd, 1. avgusta. Za kandidate državnih podtajnikov se imenujejo v vladnih krogih sledeče osebe: za podtajnika v finančnem ministrstvu g. dr. Slavko Šečerov, za podtajnika v notranjem ministrstvu g. Marko Čemović, za podtajnika v ministrstvu za agrarno reformo dr. Grgo Mugljenović in za podtajnika v ministrstvu prosvete Svetozar Gjorgjević.

Beograd, 1. avgusta. Za kandidate državnih podtajnikov v ostalih resorih se imenujejo: za podtajnika v zunanjem ministrstvu Jovan Magončević, za podtajnika v prometnem ministrtvu Agatonović in v poljedelskem ministrtvu dr. Miloš Radosavljević.

Beograd, 1. avgusta. Kot kandidat za pomočnika zunanjega ministra se imenuje Ljuba Mihajlović, ki je bil penzioniran od g. Ninčića.

Beograd, 1. avgusta. Marinković odide na Bled. Beograd, 1. avgusta. Te dni bo odpotoval na Bled zunanji minister Marinković, da referira kralju o zunanjih politikih. Prav tako namerava odpotovati na Bled dr. Hrasnica, da predloži kralju nekoliko ukazov v podpis.

Beograd, 1. avgusta. Poslaniki in konzuli pozvani v Beograd. Beograd, 1. avgusta. Marinković je pozval v Beograd vse naše poslanike, dalje g. Rakić-a iz Sofije, Jovana Vučkovića, konzula v Pragi in našega odpravnika poslov v Bukarešti Pavlovića.

Beograd, 1. avgusta. Pogajanja z Italijo se nadaljujejo. Beograd, 1. avgusta. Po izjavi g. Marinkovića, da se naša zunanja politika ne bo spremenila, zlasti ne v odnosu s Italijo, so se pričela danes pogajanja med našo in italijansko delegacijo. Nova vlada bo morala podpisati ostale konzularne konvencije.

Beograd, 1. avgusta. Krivice ne more živeti — je vseeno ni treba stavljati na sramoten oder. Toda to je stvar taktike, političnega okusa, o katerem se bo besedovalo do konca poslednje, politično organizirane družbe.

V interesu javnosti je, da se uprava zboljšuje, ne pa slabša. Zato moremo priznati vladajoči stranki samo to pravico, da nastopi proti onim šefom, ki jej morejo biti strankarsko nevarni — svoje interese mora varovati vsaka pametna stranka — in da nastavi samo take šefe, ki ne bodo samo stranki jamčili sigurnost, temveč ki bodo tudi upravi sami v korist.

Beograd, 1. avgusta. Beograjska občina proti novi vladi. Beograd, 1. avgusta. Beograjska mestna uprava je včeraj že drugi prišla v konflikt z novo vlado. Sinoči je izdal občinski svet demanti proti »Novostim« in »Pravdi« v pogledu njih informacij o skoku cen kruhu. S citiranjem paragrafa zakona o pobljanju draginje je beograjska mestna občina dokazala, da ni kriva za povišanje ali padanje cen kruha. Temu povišanju krušnih cen je kriva vlada.

Beograd, 1. avgusta. Angleška mornarica v Dubrovniku. Veslaške tekme. — Naši mornarji z lahkoto zmagali. Beograd, 1. avgusta. Včeraj ob 8. je priplula v Dubrovnik angleška Sredozemska flota. Pričakovala jo je velika množica prebivalstva. Floti poveljuje admiral Brock. Njega je pozdravil naš kontre admiral Prica. Brock je izjavil novinarjem, da je zelo vesel, da se mu je ponudila prilika posetiti naš Dubrovnik in obnoviti zveze z našim narodom, ki je igral v svetovni vojni veliko vlogo. Sprejema angleške flote se je udeležila tudi »Jadranska straža«. Na ladajah je prišlo okoli 600 oficirjev in preko 7000 mornarjev. Med Tivatom in Bašičem so se vršile tekme v veslanju med našimi in angleškimi mornarji. Te tekme so se udeležili 3 naši in 4 angleški čolni. Naši mornarji so z lahkoto zmagali z vsemi 3 čolni, od katerih je došel na cilj prvi čoln 300 m, a naš zadnji čoln 150 m pred angleškimi.

Beograd, 1. avgusta. Radikali so edini. Beograd, 1. avgusta. Krsta Miletić demantira vesti o kakih svojih podvojenih akcijah v radikalni stranki. Radikali so kompletni in edinstveni.

Beograd, 1. avgusta. Seja nemškega kluba. Beograd, 1. avgusta. Včeraj popoldne se je vršila seja nemškega kluba. Na seji so razpravljali o stališču Nemcev do današnje vlade. Po seji je predsednik nemškega kluba dr. Kraft posetil Davidovića in mu dejal, da mu ne more podati nobenega definitivnega sklepa glede stališča nemškega kluba do nove vlade. O tem vprašanju bo sklepala seja glavnega odbora nemškega kluba, ki se bo vršila v nedeljo v Zemunu. Verjetno pa je, da bo glavni odbor za novo vlado, zlasti še, če bo zadoščeno kulturnim zahtevam Nemcev.

Beograd, 1. avgusta. Razpust vseh komunističnih organizacij v Rumuniji. Beograd, 1. avgusta. Po vesteh iz Rumunije je policija po odloku rumunske vlade razpustila vse komunistične organizacije in sindikate. V Bukarešti, Jassyju in v ostalih večjih mestih je bilo aretirano večje število komunistov. V Besarabiji je policija razgnala vse komunistične in socijalistične sindikate. Radi proglasitve obsednega stanja in strogih mer, ki so jih podvzele vojaške oblasti proti komunistom in socijalistom, je prišlo v Besarabiji do velikih neredov. Protestna zborovanja v Kišinevu so bila razgnana z oboroženo silo. Pri tej priliki je bilo več oseb ranjenih. Združena opozicija v parlamentu namerava izvesti energično akcijo za ukinjenje obsednega stanja.

Beograd, 1. avgusta. Borzna poročila. Beograd, 1. avgusta. Dunaj 11.83—11.84, Pariz 426, New York 85, Praga 246,75—247, Milan 363.50—364, London 369—369.50, Curih 15.59—15.60.

Curih, 1. avgusta. (Vse roba.) Beograd 6.45, Dunaj 75.50, Trst 23.50, Pariz 27, New York 5.36, Praga 15.95, London 2—2.1.

Trst, 1. avgusta. (Predborza.) Beograd 27.50—27.60, Dunaj 326—328, 116.75—117.25, New York 23.10—23.15, Praga 68—68.75, London 101.75—101.90, Curih 430—432.

Dunaj, 31. julija. Beograd 848, Trst 3059, Pariz 3542, New York 70.935, Praga 2095, London 312.300, Curih 13.155.

Beograd, 1. avgusta. »Balkan« pravi, da so današnji vladi dnevi šteti. »Balkan« prinaša pritožbe ljudstva zlasti iz Vojvodine in ostro napada H. R. S. S. Dalje objavlja list brozjavke nacionalnih organizacij kralju. Zlasti interesantna je ona iz Varcar Vakufova, v kateri pravi patrijoti protestirajo pri kralju, ker je dal vlado v roke »povampirjeni« Avstriji.

Beograd, 1. avgusta. Beleška. Iz »Slovenskega Naroda«: Dr. Perić je vendar imenovan...

Dr. Vekoslav Kukovec:

Beseda v važnem trenutku.

Može, ki so vsled toka dogodkov bili v položaju v zgodovini svojega naroda s svojim sodelovanjem na odgovornih mestih pridobiti si večje poznanje razmer in ostala množica, dolžni so v važnih odločitvah trenutkih svoje nazor neovirano objaviti, da preprečijo morebitne prenapetosti odločitve. Mislim, da je za mene danes nastopil ta trenutek, ko se je nova situacija v narodni skupščini in na vladi tako zasukala, da ogromna večina mislečih Slovencev ž njo ne more biti zadovoljna. Baš nezadovoljnost izziva pa mnogokrat prenapetosti odločitve. Tako odločitev bi bila, ako bi mi, ki imamo vzrok biti nezadovoljni, sklenili takoj brezobzirno borbo nasproti sedanjemu režimu, četudi naša dosedanja kombinacija ni mogla najti parlamentarnega izhoda iz situacije. Zelo vprašljivo je, zlasti za mene, ki sem dve desetletji vodil napredno organizacijo ob severni meji današnje države, da bi mogel onim, ki so mi kdaj zaupali, svetovati, da slepo sledijo pozivu Nikole Pašića, da je zdaj najnujnejša stvar rušiti režim.

Jaz sem n. pr. toliko izkusil v borbi z organizacijo dr. Korošca, da bi z ozirom na doživljanje mogel zadnji biti, ki bi njegov režim podpiral zaradi te osebe. Vendar ne morem prezreti, da je predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović z ozirom na svojo odgovorno ulogo sam izjavil na seji glavnega odbora radikalne stranke, da se že naprej ne more odreči vera izjavi dr. Korošca, da hoče kot patrijot dobro te države in da hoče kot predstavnik ka-

toliške cerkve inaugurirati v javnem življenju patrijotično smer te verske, sedaj v narodni državi narodne organizacije. Jaz bi ne odrekal niti Radiću in njegovi stranki pravice, da kljub najbližji preteklosti zahteva nekaj vere, če izjavi, da hoče v prihodnje graditi, kjer je dosedaj podiral. Dolžnost nas, ki težko zaupamo, bodi opreznost za slučaj, da se nade ne uresniči, kar se mora kmalu izkazati. Narod je dovolj zdrav, da se bo zavedel položaja. Kakor treba. Za trenutno neustreznost je pa za nas danes neposredno manj pomena nego na primer celo za krono, ki se je tudi z velikim rizikom za svoj veliki predujem zaupanja novemu režimu odločila. Dokler ni zadnje upanje izginilo, da bo tudi slovenski inteligenci pod nastopivšim režimom mogoče z varovanjem svojega stališča pozitivno delovati na izgradbi države, dvigljenju gospodarstva in izčiščenju uprave, dotlej zlasti nam naprednjakom v mariborski oblasti ne kaže glede taktike nasproti novi vladi odločiti se definitivno. Čakati nam je deklaracije in dejanj nove vlade, med tem časom pa s pozitivnim delom med narodom utrjevati moralno bazo našega programa.

Če sem to mnenje izrekel v listu, ki poudarja, da je nevtralen, storil sem iz čistih patrijotičnih nagibov, iz katerega dejstva pa nikdo po pravici ne sme izvajati domneve, da hočem svobodo odločevanja političnih organizacij motiti. Morebiti bo razvoj dogodkov kmalu pokazal, da so bile umestne moje besede.

Jugoslovenska sokolska vrsta na olimpijadi v Parizu.

Pariz, 24. julija 1924.

Po dvamesečnem skupnem vežbanju v Ljubljani se je odpeljala vrsta jugoslovenskih Sokolov na tekmo v Pariz 12. julija ob 5. uri 24 minut.

Naša vrsta.

Vrsta je obstojala iz osmih tekmovalcev in štirih namestnikov. Za tekmovalce so bili izbrani ti-le bratje: 1. Žilic Stanko, bančni uradnik, 27 let, sok. dr. Ljubljana; 2. Poljak Rudolf, knjigovoz, 25 let, Celje; 3. Primožič Josip, kovinski ilvar, 24 let, Ljubljana II.; 4. Osvald Milha, uradnik, 31 let, Ljubljana; 5. Hlastan Slavko, trgovec, 27 let, Trbovlje; 6. Derganc Stane, trgovec, 31 let, Ljubljana I.; 7. Porenta Ivan, uradnik, 28 let, Ljubljana I.; 8. Štukelj Leon, avskultant na sodišču v Novem mestu, 27 let, Novo mesto. V tem redu so na tekmi tudi nastopili.

Namestniki so bili: 1. Jeršek Pavel, krznarski pomočnik, 25 let, Ljubljana II.; 2. Lovšin Evžen, trgovec, 28 let, Ljubljana I.; 3. Roknić Djordje, carinik, 24 let, Zemun; 4. Zupan Oton, poduradnik fin. kontrole, 25 let, Ljubljana I.

Vrsto je vodil br. inž. Poženel Albert, za sodnike so bili izbrani bratje: Smrtnik iz Celja, Jeras Josip in Kuščer iz Ljubljane od sok. društva Ljubljana II. Ekspedicijo sta spremljala br. Gangl, starosta JSS in br. Juvančič kot tolmač. Na kolodvoru se nam je pridružil še 10 članov, tako da je štela naša pariska družba 28 ljudi.

Pot v Pariz.

Vlak je oddrhal z ljubljanskega kolodvora. Vozil nas je v tujo zemljo, v veliki Pariz, kjer so zbrani predstavniki narodov iz celega sveta, ki tekmujejo med seboj v mitroliju borbi za olimpijski lovorov venec. Mlada Jugoslavija je poslala na to tekmo svojega Sokola, da pokaže vesoljenu svetu moč sokolske vzgoje.

Pršli smo v Poinstino in v Trst. I tu i tam je bil sprejem priščen, bratski. Svoboden brat je objel brata, hrepenečega po svobodi... Kaj so pričakovali od nas, ko se povrnemo iz Pariza? Iz njihovih oči smo brali željo, da naj zmagamo ovršimo jugoslovensko sokolsko vrsto. Naša zmaga bo tudi njihova, suženj bo dvignil glavo, ko bo zvedel, da njegov svobodni brat zmaguje.

C. Golar:

Oče Majdon.

»Se plesal bom, Polona, danes s teboj, še plesal! Zaživljal bom na pero in godci bodo zagodili, in naokoli in naokoli pojdeva po tem pisanem polju. Juhuhu Polona!«

Kmet Majdon je pil tisto popoldne pri »deči krčmarici in se smejal solznih oči. Bled je bil v obraz in obup mu je sijal z lic, kjer so tekle dolge proge, ki mu jih je noč bolj globoko zarisala v kote. Sedel je za mizo in natakaj vedno iznova, kakor da hoče pozabiti gorle, ki ga je peklo v duši.

»Polona, nič več ne bomo veselili, samo danes še pijmo in pojmo! K meni pridi, trčiva in poskočiva, kakor da sva na ženitovanju. Kako si bila takrat zala, vsa v židi in v rožah, in jaz sem te objel in ženina pripeljal. Zdaj ga pa črviči glodajo, in mi smo že stari, in pojdemo za njim, kakor je šel Anton.«

Zajokal se je in solze so mu obile upadla lica. Vse njegovo močno in koščeno telo se je streslo, a naglo je udaril s pestjo po mizi in skočil pokonci.

»Prinesi ga še, Polona, saj se imava rada! Vsi so me zapustili, samo tebe še imam. Saj si moja, povej, da si moja! Ha-ha-ha! Ali vidiš, kako sem zal in kakšno rožo imam! Saj take še vsak ženin ima. Zločeda, kar zares sem zal, še sam sebi, sem všeč.«

»Ne bodi tak, Majdon, ali ne greš nič domov?«

»Nič ne grem, ti me pa nikar ne podi, je morem, ne morem. Prinesi vina, pa še pojim prijateljem, ki sede tam-le!« Pokazal

je na drugo mizo, kjer sta sedela dva be- rača.

»Saj smo prijatelji, ali nismo, Kristosova brata? Stopi ti po Perjanca, da nam bo eno zagodel, da se nam bo srce smejalo in jokalo.«

Vzel je krčmarici poln liter vina in šel točič k drugi mizi.

»Le pijmo, prijatelji in radi se imejmo, saj dolgo nas tako ne bo več.«

»Majdon, domov bi šel, vem, da te čaka. In kakšen si! Plesati češ, harmonike češ imeti, tvojemu sinu pa zvoni...«

Hotela je še nekaj povedati, a nehala je sredi besed. Vstrašila se je Majdona, ki je vzdihnil tako globoko. Oči so se mu zopet zasvetile v solzah in zablodile po hiši in po pivčih. Ustne so mu začele trepetati in čelo se mu je orosilo. Znojne kaplje so se mu nabirale nad obrvmi in bil je tuj in neznan v širokem klobuku, ki mu je stal po strani na glavi, in z veliko rožo na prsih.

V izbo je stopil kmečki mož. Bil je golozlav in obstal je neodločen in v zadregu pri vratih. Njegova majhna in suha postava se je zdelo še neznanjšja, in ko je zagledal Majdona, je odprl usta.

»Sin ti je umrl. Kaj boš pa zdaj?«

Majdon je z vso težo svojega telesa omahnil na klop, naslonil glavo na mizo in začel jokati kakor otrok.

»Sin mi je umrl!«

Stisnil je obraz v roke in potegnil klobuk na čelo, da je bil ves skrit, a ves je trepetal, in med prsti so mu tekale solze. Jokal se je in ni mogel nehati, kakor da ima srce polno solz in hoče vso žalost in gorjo na dan, da se izliže in umrje.

»Sin Anton!«

obvezno vajo. Prva je nastopila naša vrsta na drugo z obvezno vajo, ki je bila od vseh vaj v celni tekmi gotovo najbolj naporna in ki je zahtevala od telovadca, da je vložil vso svojo moč v njeno izvedbo. Bili smo se za Derganca in Štuklja ki sta se poškočevala v Ljubljani pri izbirni tekmi; v Parizu sta vložila vso svojo energijo v delo in s tem pripomogla k častnemu uspehu naše vrste. V prvi vrsti seveda br. Štukelj. Od obvezne vaje na drugo je prešla vrsta k prostovoljni vaji na istem orodju, nato k bradlji, k drogom itd. Za vsako vajo je bilo mogoče doseči največ 10 točk, pol točke za prihod in pol točke za odhod od orodja. Največ je dosegla naša vrsta na bradlji: 75.87 točk za obvezno, 76.67 za poljubno vajo od 88 dosegljivih točk; na krogih 69.47 za obvezno in 76.765 za poljubno vajo; na konju na šir z ročaji 73.20 za obvezno in 62.42 za poljubno vajo. Najmanj je dosegla vrsta na vrvi: 54.90 točk.

Vrste družih narodov.

Jugoslovenska vrsta je končala s tekmo 18. julija popoldne. Vedeli smo takoj, da ne bomo zadnji ampak da smo si priborili prav častno mesto. Tu so bili novi narodi Amerikanci, Finci, Angličji, ki se še niso udeležili enakih tekem in o katerih smo bili gotovi, da bodo za nami. Zelo nepripravljeni so bili Luksemburžani in čudili smo se, da se upajo nastopiti s tako vrsto. Opazili je bilo takoj ob začetku tekme, da se bodo borili za prvo mesto Čehi, Italijani, Francozi in Švicarji. Čehi so med tekmo kot vrsto odstopili, ker se je eden njihovih telovadcev pri vaji na bradlji precej resno poškodoval in nadaljevali so tekmo kot posamezniki. Go-

tovo je bilo sedaj, da bodo Italijani prvi. Njihova vrsta je imela za seboj smiselno in sistematično treniranje, za kar je imela tudi vse na razpolago. Harmonija in obnašanje v vrsti je bilo neoporečno. Vsega tega je manjkalo v precejšnji meri naši vrsti! Izvrstni so bili Švicarji, katere smo vsi občudovali in njihova vrsta bi gotovo odnesla prvenstvo, da so bili bolj pripravljeni, posebno na krogih. Francozi so se pripravljali za tekmo več kot eno leto.

Brat Štukelj.

Pozornost vseh je vzbujal naš brat Štukelj, o katerem se je že v začetku tekme govorilo, da bo izšel iz tekme kot olimpijski prvak; kar je tudi dosegel. Da ni imel poškodovane roke, bi bil gotovo dosegel polno število dosegljivih točk na vseh orodjih. Njegove vrhunske poljubne vaje so divgale vse navzgor v ekstazo in Italijani, Francozi, Amerikanci in drugi so prihajali in mu čestitali na izvedbi posameznih vaj.

Brat Štukelj je izšel iz tekme kot svetovni olimpijski prvak na vseh orodjih. Dosegel je od 118 točk 110.34, tik za njim je Čehoslovak Pražak s 110.323 točkami, tretji je Čehoslovak Šupčik 106.93, četrty Italijan Mandrini 105.83, peti Čehoslovak Vachia 105.30, šesti Švicar Guttinger 105.176, sedmi Francoz Gounot 105.153.

Olimpijsko prvenstvo, ki si ga je pridobil l. 1920 v Anversu Italijan Zampezo je prešlo na jugoslovenskega Sokola Štuklja in sokolstvo si je priborilo štiri mesta od prvih šestih na letošnji olimpijadi.

Slovanska sokolska vzgoja triumfira!

J.

— Londonska konferenca. Dosežen je nov napredek. Francija je predložila nov predlog, ki se ga splošno smatra sprejemljivim. V tem predlogu izjavlja Francija, da pripušča arbitražo, če ne bi mogla priti reparacijska komisija do soglasnega sklepa glede nemške krivde. Dalje je Francija pripravljena izprazniti Poruhre, če bo Nemčija svojo dobro voljo dokazala. Vojaška izpraznitev bi se vršila v etapah, do avgusta leta 1926 pa bi bila dovršena. Predpogoj za evakuacijo bi bil samo ta, da Nemčija izpolnjuje vse obveznosti katere ji nalaga Dawesov načrt. Anglički krogi smatrajo, da bi francoska delegacija še popustila. Samo od Nemcev je odvisno, če bodo dovolj spretno nastopili in dosegli še boljše rezultate.

— Amerika je spregovorila svojo zadnjo besedo. Zastopnik bankirjev je izjavil, da bo ameriška delegacija po posvetovanju s francoskimi delegati formulirala svoje protipredloge. Če ne bodo njeni predlogi sprejeti, potem se bodo ameriški delegati v vseh komisijah zadovoljili z vlogo gledalca in bodo vse zaključke samo registrirali. Ker je bilo dosedaj ameriško posredovanje vedno uspešno, bi pomenila pasivnost Amerike resno nevarnost za konferenco.

— Angleško državno konferenco namerava sklicati začetkom jeseni Macdonald v London. Na konferenci bi bili zastopani vsi angleški dominioni. Po mnenju Macdonalda bi se morale državne konference polagoma pretvoriti v parlament, ki bi odločal o zunanjih politiki angleškega svetovnega imperija.

— Zakaj je proglašeno obsedno stanje v Rumuniji. Splošno se misli, da je bilo proglašeno v Rumuniji obsedno stanje predvsem iz strahu pred komunističnimi nemiri. Toda temu ni tako. Glavno skrb povzroča sedanjim rumunjski vladi general Averescu, ki ima za seboj skoraj vse kmetstvo prebivalstva in ki je zato v stam, da izvede tudi državni udar. Kakor se govori, ima sedanjia vlada v rokah dokumente, ki dokazujejo, da hoče general Averescu to tudi v resnici izvršiti. Vlada ima baje dokumente, da je izdal Averescu te povelje, da je treba sedanjega ministrskega predsednika ubiti. Po zadnjih vesteh so v okolici Bukarešte koncentrirani veliki oddelki vojske. Vsi javni lokali morajo biti ob devetih zaprti in vsako postajanje po ulicah je prepovedano.

Drobne vesti.

Princ Pavle Karagiorgevič je bil dever knezu Obolenskemu in hčerki milijarderja Astorja, ki sta se te dni poročila v Londonu.

Amerika bo imenovala za Irsko svojega posebnega poslanika, ker je Irsko sedaj popolnoma neodvisna država. Tudi Kanada pošlje svojega poslanika v Irsko.

Ford namerava ustanoviti na Madžarskem veliko tovarno avtomobilov, ki bo izdelovala avtomobile za Balkan in Malo Azijo.

Grška vlada namerava izgnati iz države vse armenske begunce. Namera je izzvala med Armenci silno ogorčenje, ker morajo prepušiti Armenci svoja obdelana polja drugim.

Angleški list »Times« je ostro nastopil proti olimpijskim tekam, ker ne zbljujejo narode, temveč samo povečujejo nasprotstva.

Politične vesti.

— Amerika zahteva od Perzije zadoščenje. Kakor poroča »Berliner Tagblatt«, zahteva protestna nota, ki so jo poslale »Združene države« perzijski vladi sledeče zadoščenje: 1. Krivci morajo biti nemudoma kaznovani. 2. Tudi zoper skrivnice se mora kazensko postopati. 3. Perzijska vlada ima plačati transportne stroške za vojno ladjo, ki prepelje podkomzulovo truplo v domovino. 4. Kompetentne perzijske oblasti se imajo udeležiti žalnih ceremonij pri transportu umorjenega na ladjo. Za slučaj, da Perzija teh zahtev ne izpolni, grozi nota s prekinjenjem diplomatskih odnosov.

Naši Primorci.

Kako zlato so naši Primorci in kako težko greši proti njim svobodna Jugoslavija in njeni prebivalci, naj priča sledeči resnični dogodek, ki ga je z apisal v »Reči« Adam Pribičević.

V poletju leta 1923 se je izselil iz Gorice Slovenec Anton Koderman. S seboj je vzel vse svoje stvari, za katere je plačal na italijanski meji 200 lir carine. Ko je prišel v našo državo, niso zahtevali od njega kot izseljenca nobene carine. Tako je prišel v Skopje. Tu pa se je našel nakrat carinik, ki je zahteval da plača Koderman carino. Ta se je seveda branil in prosil, da se pošlje njegove stvari dalje do Obličeva, kjer se je hotel naseliti. Carina je zadržala njegove stvari in jih iztovorila, dokler ne pride rešenje višjega oblasti. Čez pol leta je bila zadeva ugodno rešena. Tada pa je že večina Kodermanovih stvari propadla. V žgoči vročini solca v Skopju se je izsušilo tisoč kosov trte in vsa semena, polno stvari je bilo pokrađenih, skratka blago Kodermana je propadlo. Predno je mogel doseči Koderman ugodno rešitev carinske oblasti, je izgubil pol premoženja. Med tem mu je še umrla žena in za pustila samega s štirimi otroki. Toda nesreče še ni bilo konec. Komaj je prišla ugodna rešitev carine, že je sledil nalog železniškega ministra, da mora plačati Koderman 3397 Din 70 para vozarine za vagon Koderman je nato poletel v Beograd in poudarjal, da mu kot izseljencu tega ni treba plačati. Razložil je vso svojo bedo, povedal da je vse svoje premoženje že potrošil in da sploh ne more plačati. Vse zaman! Interventiral je potem za Koderman poslanec Reischer pa tudi ta intervencija ni pomagala. Na svojem posestvu pa je delal Koderman ko črna živina in po dveh mesecih je bilo njegovo posestvo najbolj urejeno posestvo v naselbin.

In nato pravi Adam Pribičević. Čuden je ta svet, ti Slovenci (moral bi reči ti Primorci), kako so udani naši državi. Na tako postopanje bi odšel tudi najlojalnejši Srb med haudeke. Ko sem pa jaz delal Kodermanu, da bom dal njegov slučaj v liste, je vprašal:

»Ali ne bo to škodovalo državi?«

In sedaj vprašamo mi: Kako pa se postopa pri nas s temi vzor-patrijoti? Ko se je pri nas sprejemalo Primorce, ko jih je vojna in avstrijska soldatska prepodila z njih domov? Kako se je pri nas postopalo z begunci? In kako se pri nas dela za Jugoslovensko Matiko?

Pa se še kdo čudi, če so posamezniki, ki so vkljub vsemu nad vse redki, izgubili vero v nas in postali fašisti. Ali jih nismo nagnali v nasprotno vrsto mi.

Roko na srce in dajte pošten odgovor!

Ljeningov testament.

Koncem leta 1922 je Ljening težko obolel. Vsak čas se je moglo pričakovati katastrofe. Ljening je zato napisal svoj politični testament z določilom, da se ga prebere po njegovi smrti. Letos je Ljeningova vdova v resnici oddala ruski komunistični stranki Ljeningov testament. Ker pa je bil ta testament za nekatere komunistične voditelje zelo neprijeten, so hoteli testament zamolčati. Proti temu pa je odločno nastopila Ljeningova žena in komunistični voditelji so se morali udati. Dosežen je bil sporazum, da se testament prečita samo glavnim voditeljem stranke. Kljub temu pa se je Ljeningov testament zelo razširil po vsej Rusiji in vsa prizadevanja sovjetskih generalov, da bi razširjenega testamenta preprečili, so bila zaman. Kakor pa je pri takih stvareh že navada, je tudi o Ljeningovem testamentu razširjeno vse polno variacij in bogve, katere od teh je prava. »Neues Wiener Journal« priobčuje sledeči odstavek iz Ljeningovega testamenta in trdi, da je avtentičen. Ker je Ljening hotel s testamentom preprečiti, da bi njegovo mesto zasedel slab voditelj, je napisal v testamentu tudi karakterizacijo prvih komunističnih voditeljev. Ravno to pa objavlja »N. W. J.«.

Kamenjov: Nestalna narava, oportunist, kar je dokazal tudi v letu 1907. Nezanesljiv, treba ga zato držati pod stalnim nadzorstvom.

Zinovjev: Popolnoma breztalentni individui. Človek, ki stremi po moči. Ker more postati za komunistično stranko zelo nevaren, ga je treba postaviti pod najstrožje nadzorstvo.

Stalin: Človek brez soli, pa hoče postati diktator Rusije. To bi bila katastrofa za sovjetsko Rusijo. Pod nobenimi pogoji ne sme biti izvoljen za generalnega tajnika komunistične stranke.

Buharin: Omejen človek in slab poznavalec Marxove teorije. Od dialektike ne razume ničesar, silno rad pa mnogo piše.

Trockij: Zelo talentiran, ljubi pozo. Po krivici se govori, da je menševik. Trockij je bil vedno prepričan boljševik. Trockij je edin človek, ki je poklican, da postane voditelj komunistične stranke, ker ima moč, da ohrani disciplino stranke.

Pjatkov: Zelo zmogčen, toda v zadnjem času se je preveč lotil administrativnih poslov.

Zinovjev: Ljening sta poskušala testament osmešiti in sta zato trdila, da izhaja od bolnega. Ampak vse zaman. Ljudstvo veruje v testament in to je vzrok, da je veljava Trockega tako narastla.

Instruktorija

matematike za prvošolca realke iščem za takoj. Vprašati Knafljeva ulica št. 10, III. nadstr. levo.

To in ono.

Epidemija samomorov v Szegezinu. V zadnjem času so se samomorji v Szegezinu naravnost ostrašljivo pomnožili. Ističasno pa se tudi množijo hrupni kravali pri pogrebihih samomorilcev. Ko je pred kratkim izvršila samomor neka šivilja, je prišlo k pogrebu 400 žen, ki so hoteli njeno mater lincati, ker da je bila kriva samomora njene hčerke. Pri pogrebu neke samomornike Hehn, je skušala množica ubiti njene ga lišnega gospodarja, ker da jo je pogol v smrt. Zlasti pa napadajo pri pogrebihih duhovščino, da je bila ta prisiljena prositi policijo za zaščito. Od sedaj spremlja vse pogrebe samomorilcev policija.

Prebrisan žid. Ko se je za časa mirov nih pogajanj med Japonko in Rusijo govorilo, da hočejo Japonci vzeti Rusiji Vladivostok, je pisal prebrisan galski žid ruske-

mu carju sledeče pismo: »Ljubi car! Slišal sem, da Ti hočejo Japonci vzeti Vladivostok. Proti temu si prav lahko pomagaš. Prepriši Vladivostok na svojo ženo, potem pa naj vzamejo Japonci Vladivostok, če morejo!« Tako približno si je mislil tik pred svojo smrtjo tudi Stinnes, ki je zapustil vse svoje premoženje svoji ženi in na ta način osleparil Nemčijo za ves davek.

Stavka v gornje-sleziških rudnikih se je poostila. Razven v rudniku Bismark, kjer je zaposlenih 50 odstotkov vsega delavstva, vlada povsodi generalna stavka. Vrše se pogajanja med delavci in podjetniki. Če bi ostala ta brezspesna, potem bo napovedana generalna stavka. Več komunističnih voditeljev je bilo aretiranih in oddanih sodišču.

Kako so lagali. V »Wiener Journalu« sporoča časnikar Levaj svoje spomine iz vojne. Levaj je bil ob izbruhu vojne ravno

v Zemunu. Med drugim pripoveduje tudi, kako so delali nemški in madžarski listi vojna poročila. Avstrijska vojska je pričela bombardirati Beograd. Takoj so časnikarji poslali svojim listom dolga poročila. Kmalu nato so Srbi pognali železniški most v zrak. Avstrijci so bili silno presenečeni in pričelo se je divje streljanje, ki pa ni zahtevalo nobene žrtve. Časnikarji so seveda takoj hiteli na pošto, da bi telefonirali svojim listom o poteku dogodkov. Pa telefon je bil za časopisne vesti že zaprt. Tedaj se spominjo, da gre o polnoči brzovlak v Budimpešto. Hite hitro v Batajnico, da oddajo pisma železničarjem. Toda vlak ni več vozil. Zato niso dobili budimpeštanskih listov navedenja poročil. In tako se je zgodilo sledeče: Velika popoldanska lista »Az Est« in »A Nap« sta prejela poročilo o pričetku bombardiranja Beograda, nista pa prejela konca poročila. Klicali so zato po telefonu

svoje poročevalce, pa nobenega odgovora ni bilo. Uredniki so zato mislili, da je Beograd čisto gotovo že zavzet in da so poročevalci v Beogradu, vsled česar se ne morejo javiti. In ob dveh popoldne je izšel »Az Est« in objavil v velikih črkah sledečo brzojavko: »Zemun. Kakor izvem, so naše čete danes jutraj vkorakale v Beograd.« Ko je bral to vest glavni urednik »A Nap«, ki izhaja ob 4. uri popoldne, je razumel, zakaj nima še konca poročila od svojega poročevalca in je naročil zato enemu uredniku, da sestavi obširno poročilo o zavzetju Beograda. Uspeh članka je bil popoln. Budimpešta je rajala. Iz Budimpešte pa je šla vest na Dunaj in v Berlin in po vsej Avstriji in Nemčiji so praznovali zavzetje Beograda. V resnici pa se je ravno tedaj morala avstrijska vojska umakniti in v Zemunu je bila pri armadi nad vse potrta štmunga.

Zakonska matematika.

— Kako! Tvoja žena ima dva ljubimca in Ti to trpiš?

»Kaj pa naj storim, ko pa sem v manjšini.«

Resnično.

Deček je silno jokal, ker je padel in se potolkel. Pa pride mimo njega gospod in ga skuša potolažiti. Pa vse zaman. Tedaj reče gospod: »Ne jokaj vendar tako zelo. Vsaj bo jutri že vse dobro.«

Tedaj reče deček jokaje: »Ampak jutri tudi jaz ne bom več jokal!«

Lastnik:

Konzorcij »Narodnega Dnevnika«. Glavni in odgovorni urednik: Železnikar Aleksander. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

68

»Ima grof pismo?« ga je vprašal Rokof.

»Vsak hip se odpravi domov,« je dejal Pavlovič.

»Dobro! Moja grofica bo sedela sedaj v negleju v budoirju. Čez eno minuto bo zvesti Jaques pripeljal k njej Tarzana, ne da bi ga prej naznanil. Pojašnjevanje bo trajalo par minut. Olga bo v svoji spalni obleki čarobna, posebno ker bodo njeni čari le napol zastrti. Bo sicer presenečena, toda ne nejevoljna.«

»Če ima grof le kapljico rdeče krvi v svojih žilah, bo treščil približno čez pet minut v prijazni ljubavni prizor. Zdi se, dragi Aleksej, da sva vse skupaj sijajno inscenirala. Pojdiva ven, in izpijva pošten absint na zdravje gospoda Tarzana. Zraven ne smeva pozabiti, da je grof de Conde mojster sabljanja v Parizu in da je gotovo najboljši strelec v celi Franciji.«

Ko je Tarzan prišel do Olgine hiše, ga je čakal Jacques pri vhodu.

»Vstopite tu, gospod!« je dejal in ga peljal po širokih marmornatih stopnicah navzgor. V prihodnjem trenutku je odprl neka vrata, odgnil težko zaveso in spremil Tarzana v medlo razsvetljen prostor. Potem je izginil.

Na drugem koncu sobe je Tarzan uzel Olgo pri njeni mali pisalni mizi, kjer je stal telefon. Nestrpno je bobnala po mizni plošči. Njega ni opazila.

»Olga,« je dejal, »kaj se je zgodilo.

Ona je prestrašeno zakričala in se obrnila.

»Jean,« je kričala. »Kaj delate tu? Kdo vas je spustil noter? Kaj naj to pomeni?«

Tarzan je bil kakor od strele zadet in v trenutku je uganil del resnice.

»Kaj me niste klicali, Olga?«

»Jaz vas? V tem času — sredi noči! Moj bog, Jean, kaj mislite, da sem znorela?«

»François mi je telefoniral, naj pridem takoj; da ste v zadregi, in da želite govoriti z menoj.«

»François? Kdo za boga je ta François?«

»Dejal je, da je vaš sluga. Govoril je tako, kakor bi ga moral poznati.«

»Jaz nimam nobenega sluge, ki bi mu bilo ime François. Nekdo se je pošalil z vami, Jean!« In Olga se je smejala.

»Kaj mislite? Menda ne bodete verjeli, da...«

»Kje je grof?« jo je prekinil.

»Na nemškem poslanstvu.«

»Tu ima zopet vaš častivredni brat prste vmes. Jutri izve grof. Izpraševal bo služinčad. Vse je tako urejeno, da — no, da bo grof mislil ono, kar želi Rokof.«

»Podlež!« je kliknila Olga. Vstala je in stopila k Tarzanu. Boječje je zrla k njemu navzgor. V njenih vprašujočih očeh je plamtel isti izraz, kakoršnega vidi lovec v očeh uboge, preganjane srne. Vsa se je tresla in da bi se vzdružala na nogah, se je oprijela njegovih širokih ram.

»Kaj naj storiva, Jean?« je šepetala. »To je strašno! Jutri bo bral cel Pariz — on bo že skrbel zato.«

Njen pogled, njene besede, njena postava — v vsem je prosila ženo v stiski pomoči svojega naravnega varuha, moža. Tarzan je vzel eno teh malih toplih ročic, ki so ležale na njegovih prsih v svojo močno roko. To se je zgodilo čisto nehoti in ravnotako je položil svojo roko krog pasa mlade žene.

Ta dotik je učinkoval kakor elektrika. Nikdar se ji še ni tako približal. Naenkrat sta se spogledala kakor dva presenečena krivca. Kjer bi morala biti Olga de Conde močna, je bila slaba, ker se je

tesneje privila v možev objem in mu ovila roke krog vratu. Tarzan pa je objel težko dihačo postavost s svojimi mogočnimi rokami in pokrtil njene vroče ustnice s poljubi.

Ko je Raoul de Conde prebral listič, se je naglo poslovil od svojega gostitelja. Svoj odhod je opravičil s poljubno pretvezo. Vse mu je kar plesalo pred očmi, dokler ni stal na pragu svoje hiše. Potem se je pa umiril in stopal hladnokrvno in previdno dalje. Iz nekega, njemu nerazumljivega vzroka je Jacques odprl vrata prej, predno je prekorčil polovico stopnic. V tem trenutku ni o tem razmišljal, vendar se je pozneje spomnil tega nenavadnega dejstva.

Potihoma je šel po stopnicah navzgor do budoirja. V rokah je držal težko palico. Bil je odločen, da pobije roparja svoje časti.

Olga ga je zagledala prva. S krikom groze se je iztrgala iz Tarzanovega objema in opičji človek se je baš pravočasno obrnil, da je prestregel strahoviti udarec, namenjenega njegovi glavi. Enkrat, dvakrat, trikrat je po bliskovito zažvižgala palica po njem, toda vsak udarec je pahnul opičjega človeka bolj in bolj nazaj v življenje njegove džungle.

Renčaje kakor orjaška opica je planil na moža. Iztrgal mu je palico iz rok, jo zlomil kakor žveplenko in ga naskočil kakor pobesnela zver.

Olga de Conde je z grozo opazovala strašni prizor; potem pa je planila k Tarzanu, ki je hotel zadaviti njenega soproga in ga je stresel kakor podgano.

Kakor nora ga je grabila za njegove velike roke. »Jezus, Marija!« je kričala, »ubili ga bode, ubili ga bode!« Jean, ubili mi bode moža!

Tarzan je bil gluha od besnosti. Naenkrat je treščil telo na tla in zagnal grozni zmagovalni krik, kakor zmirom v pragozdu, kadar je premagal divjo žival.

Ko so ti strašni glasovi zadoneli po palači grofa de Conde, je služabništvo prebledelo in vztrepetalo.

Grofica pa je trepetaje padla poleg telesa svojega soproga na kolena.

Počasi je izginila rdeča vizija izpred Tarzanovih oči. Stvari so dobile zopet svojo podobo in on sam je postal zopet podoben civiliziranemu človeku. Pogledal je klečečo ženo pred seboj.

»Olga!« je šepetal.

Ona ga je pogledala; toda dočim je mislila, da uzre nore oči morlica, je videla Tarzana vsega žalostnega in potrtega.

»O Jean!« je kliknila. »Glejte, kaj ste storili! On je bil moj mož! Ljubila sem ga in vi ste ga umorili!«

Tarzan je previdno dvignil telo grofa de Conde in ga položil na posteljo. Potem je položil uho na njegove prsi.

»Malo konjaka, Olga,« je dejal.

Ona je prinesla konjak in vlila par kapijic grofu na ustnice. Rahel diš se je izvil iz ust. Glava se je obrnila in de Conde je zastokal.

»Umrl ne bo!« je dejal Tarzan. »Hvala bogu!«

»Zakaj ste to storili?« je vprašala grofica.

»Ne vem. Udaril me je in tedaj sem pobesnel. Tako sem se učil pri opicah mojega plemena. Nikdar vam še nisem povedal svoje povesti, Olga.«

Moda 1924/1925.

Dospeli so najnovejši modni listi za jesensko in zimsko sezijo:

London Styles	Din 60—
Paris-Confection	50—
Star-Album	45—
Smart-Album	40—
Confection Moderne	35—
L'Enfant-Album (za otroke)	35—
Perfekt-Kindermode	33—
L'Idéal-Parisien	28—
Toilette-Moderne	25—
Schöne Wienerin	12—
Record	12—

Zvezna knjigarna, Ljubljana

Marijin trg št. 8.

Izdelovalnici krepčila hrane

„Juhan“

v Ljubljani.

Javim Vam, da rabim že več časa »Juhan« v svojem gospodarstvu in da ga tudi priporočam bolnikom, posebno rekonvalescentom.

Opazil sem, da »Juhan« zelo dobro učinkuje na apetit; da, bolniki ki so bili več časa popolnoma brez apetita, po porabi »Juhana« so začeli jesti in pridobiti na telesni teži. Tudi jaz osebnostno in moja družina rabimo vsak dan »Juhan« in tudi pri nas sem opazil, kako dobro učinkuje »Juhan« na splošno telesno stanje.

Jaz bom vedno priporočal Vaš preparat.

Z oddanim spoštovanjem

Dr. Avgust Kumar,
rudniški zdravnik.

Hrastnik, dne 19. julija 1924.

Mestno županstvo Kočevje razpisuje

službo obratovodje na mestni elektrarni in vodovodu.

Obratovodja mora biti zmožen vseh elektro-tehničnih del. Upoznan mora biti z montiranjem in odmontiranjem električnih napeljav. Izkušen mora biti na vsa strojna dela v električni centrali, katere pogon se vrši deloma po vodni turbini, deloma z Dieslovimi motorji in akumulatorno baterijo. Vešč in upoznan mora biti z vsemi administrativnimi posli, ki se tičejo elektrarne.

Vešč mora biti slovenskega jezika v govoru in pisavi, kakor tudi nemškega. Starost ne preko 40 let.

Plača po načinu državnih nameščencev. Prosto stanovanje, kurjava ter uporaba vrta.

Prošnje je vlagati do 15. avgusta 1924, katerim je priložiti popis dosedanjega službovanja, izpričevala in staviti reference.

Mestno županstvo Kočevje,
dne 28. julija 1924.

Zupan:
Ivan Novak l. r.

Dr. Ivan Pintar

ne ordinira

od 1. avgusta
do 16. avgusta.

:: MALI OGLASI ::

Kontoristinja

absolventinja 2. razr. trgovske šole, večja strojeplajsa, steno-grafije ter vseh pisarniških del, poštna iz siromašne družine išče službo kot kontoristinja ali prodajalka v mestu ali na deželi. Ima 1 1/2 letno pisarniško prakso z dobrimi referencami. — Vajena vseh del v skromni domačiji, bi bila v izven uradnem času lahko opora gospodinj. — Začasno reflektira samo na oskrbo v hiši; pozneje po dogovoru. — Ponudbe prositi na upravo lista pod »Marijiva«.

Enonadstropna hiša

z gostilno in trgovino ter lepim vrtom ob cesti v prometnem kraju se ugodno proda. Franc Skubic, gost. Zavrstnik 14, Ljilja.

Mehlovano sobo

išče gospod za stalno. Ponudbe pod »Stalno« na upravo lista.

Lep postranski zaslužek se nudi

potnikom in krajevnim zastopnikom, prevzeti tudi še zastopstvo ugledne ljubljanske tiskarne.

Pismene ponudbe z opisom dosedanjega službovanja in z natančno navedbo, katere tiskarne in stroke sedaj zastopajo, je poslati na upravo lista pod »Lep postranski zaslužek«.

Beli damski filc-klobuki došli. Cena od 180 Din višje. Minka Horvat, modistka, Ljubljana.

Pujijski

lepi, 6 tednov stari naprodati. Cesta mestni log 8, Ljubljana.

Harmoniko

boljšo, petvratno, trdke Lubas prodam. Stefan, Pot v Rožno dolino 34, Ljubljana.

Lepo posvetilo

v Visi, pripravno za vsako obit, posebno za trgovce in gostilničarje, radi družinskih razmer na prodaj. Naslov v upravi lista.

Casopisni papir

večjo množico, se odda v pisarni tajništva Narodno Radikalne stranke v Ljubljani, Wolfova ul. 1/1.

Ekonom,

prvovrstna moč, z večletno prakso (oženjen, starost 30) ki ima veselje posebno do poljedelstva in živinoreje, išče primerno mesto za jesen ali novo leto. Ponudbe je poslati pod »Ekonom«, na upravo lista.

Lesni strokovnjak,

jugoslovanski državljani, išče službo kot upravitelj žage, skladnja in gozdne manipulacije v svrhu nadzorstva ali kontrole. Je dober računan in organizator, pošten z dolgoletno trgovsko in tehniško prakso v mehlem in trdem lesu. Cenl. dopise pod »Marijiva« na upravo lista.

Ali ste že

poskusili s malim oglasom v našem listu? Ne zamudite ugodnosti cene in uspeha.

10.000 Din

posojila se išče, event. se odstopi tudi stavbena parcela. Naslov v upravi lista.

Motorno kolo

»Puch« 5 ks. v dobrem stanju se vsled odpotovanja proda za 5.200 Din. Jamski trg 193, Zelona Jama, Ljubljana

Velik godbeni avtomat

trdke »Kmetec« dobro ohranjen, primeren za večjo gostilno ali restavracijo se ugodno proda. Naslov pove uprava lista.

v juhi
in v prikukah
izboljša hrano
nepopisno.

Gospod

s kapitalom želi znanja v vdovu, katera ima svoje stanovanje in pohištvo, ponudbe s sliko na upravo lista pod »kapitalist«.

Trgovski pomočnik

izkušen v manufakturni in špecerijski stroki, vojašine prost, išče mesta za takoj, kjerkoli. Gre event. tudi za potnika. Ponudbe pod »Pošten« na upravo lista.

Harmoniko

boljšo, petvratno, trdke Lubas prodam ali zamenjam za boljšo. Pot v Rožno dolino št. 34 pri Stefanu, Ljubljana.

Prvovrstne premoge

na drobno in debelo za industrijo in domačo kurjavo dobavljajo po najugodnejših cenah in plačilnih pogojih

Dom. Čebin

trgovina s premogom Ljubljana, Wolfova ul. 1/1.

Tekstilna tovarna

Mite Ristića in sinovi, Niš

sprejme takoj

glavnega vodjo (direktorja) za tkalnico in štiri tkalce za navadne statve.

Ponudbe s pogoji poslati na gorenji naslov.